

minált a műsoron, azután azonban (sokszor meg nem indokolható okból) veszít a népszerűségéből, ami annyit is jelent, hogy a pénztári bevétel is csökken és az erkölcsi buzgólkodás is alábbszáll.

Eskütéri színház, Budapest, Bródy István igazgatása alatt a volt Medgyaszay (később Dunaparti, azután Kamara-Színház helyiségében) megnyílt 1920. szept. 16-án Audran Edmond: »Baba« c. operettjével, Magyar Erzsivel a címszerepben. A színház 1921. máj. 21-én bezárta kapuit.

Esclair, a müncheni udvari színház »kormányzója« (Regisseur) 1833. május 30-án fellépett a pesti német színházban az »Ecetáros« (Essighändler) c. nézőjátékban, miről így ír az egykorú referáda: »Valamint első felléptekor, úgy a darab folytatában is számtalan tapsokat nyere s jeles játéka meg is érdemlé azokat. Szava oly érthető, hogy a leggyengébb hangon mondott szótagekat sem veszíté el a fül. Előadása oly jeles, millyent a társalkodási darabokban kívánni lehet.« (»Honművész«, 1833. 19. szám.)

Esni. Próbák folyamán használatos kifejezés, arra értik, hogy a rendező hova, milyen helyre rendezi a színészt. Ez esetben a szereplő színész azt kérdezi a rendezőtől, hogy hova »esnik?« Azaz: hova kell állnia, vagy eljutnia, vagyis milyen helyet kell elfoglalnia.

Eső. Színpadon az esőt látható és hallható formában lehet bemutatni. Látható módon úgy eszközlik, hogy egy villanyernyővel felszerelt gépezetet, mely gömbölyű koronggal van ellátva, forgásba hoznak oly módon, hogy azon egy üveglap körforgást ír le, melyen előre befestett esőcseppek vannak sötét pontokkal ellátva. Ezt a gépezetet hátulról szokás megvilágítani s úgy vetítik a fényt a síma horizontra. Hogy hatásossá tegyék a produkciót, lehet lassú esést imitálni, lehet záporosót, sőt viharesót is rögtönözni. Lehet azonban valódi esőt is produkálni a színpadon, oly módon, hogy a víztartályt, amelynek szerkezete a csigaszínpadon van, megereszlik, mire az egész színpadot elönti a víz. Hallhatóvá úgy csinálják az

esőzést, hogy 1 méter átmérőjű, vagy esetleg ennél is nagyobb, belül üres, kerek gépet mozgásba hoznak, melyben egy fél centiméter nagyságú háromszögletes bordák vannak beerősítve; ebbe az üregbe körülbelül két maréknyi száraz borsót és kevés ólomseréket helyeznek és ekkor forgásba hozzák a gépezetet. Az egyenletes lassú forgatással a lassú eső kopogását lehet imitálni, ha pedig fokozni akarják az erősséget, akkor gyorsabb tempóban kell kezelni a gép fogantyúját. Az esőgép feltalálója Stehle Károly udv. tanácsos, megh. 1912. okt. 5-én, Münchenben, ahol az udv. színházi intendatura irodafőnöke volt.

Essex gróf. Szomorújáték 5 felv. Irta: Jones és Banks. Ford.: Láng Ádám János. 1795. Ujra ford: Seelmann Károly. Előadták: Marosvásárhelyen 1803. jún. 18; Szegeden 1803. szept. 10; Kolozsvárott 1805. nov. 16; Pesten 1827. szept. 21. Ujra átírta: Laube Henrik, ford.: Szigligeti Ede. Budán 1834. márc. 1-én adták először. Szereplők: Gróf Essex: Egressy Gábor, Erzsébet királyné: Kántorné, Nottingham: Pályiné, Lord Burleigh: Megyeri Károly. A Nemzeti Színházban 1856. szept. 1-én adták, ezzel a szereposztással: Essex: Feleky Miklós, Erzsébet: Jókainé, Burleigh: Tóth József, Sir Walter Raleigh: Némethy György, Nottingham: Szücs, Southampton: ifj. Lendvay Márton, Sir James Ralph: Szilágyi Pál, Rutland grófné: Bulyovszkyné, Lady Nottingham: Tóth Józsefné, Cuff: Szerdahelyi. Felújítása 1882. okt. 9-én volt.

Esterházy Antal Pál herceg már 1760-ban épített marionett-színházat Kismartonban és Eszterházában. 1761-ben Vasvárra Hajdu Józsefet másodkarmesternek szerződtette. Eszterházában lévő színházába 400 személy fért el, volt benne több páholy és karzattal is el volt látva, de volt itt marionett-előadás is. A zenekar 16—22 tagból állt. E. Antal Pál megh. 1762-ben.

Esterházy Imréné grófné, Rossi Alexandra (álnéven: Ertis Alexandra), munkája: »Tamarok«, lírai opera 2 felv. Bem. 1907. ápr. 30. Pozsony. (Német színészekkel.)